

บทที่ 6

ความพร้อมของพื้นที่ศึกษาด้านการท่องเที่ยว

6.1 ความพร้อมด้านการสัญจรและการเชื่อมโยงโครงข่ายการคมนาคม

การสัญจรและการเชื่อมโยงโครงข่ายการคมนาคมในพื้นที่ศึกษานั้น สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภทดังนี้

- การคมนาคมทางบก
- การคมนาคมทางน้ำ
- การเชื่อมโยงกับระบบขนส่งมวลชนอื่นๆ

6.1.1 การคมนาคมทางบก

การเข้าถึงพื้นที่ศึกษาโดยทางสัญจรทางบกนั้น จะต้องอาศัยถนนเจริญกรุงเป็นเส้นทางสัญจรสายหลัก ซึ่งเส้นทางดังกล่าวสามารถเชื่อมโยงเข้าถึงภายในพื้นที่ได้โดยเส้นทางสัญจรสายรองหรือ ถนนซอย ทั้งหมด 4 ซอย ประกอบด้วยซอยเจริญกรุง 34, 36, 38, 40, 42/1 โดยมีระบบขนส่งหลายลักษณะประกอบด้วย

โดยเริ่มจากการโดยสารโดยรถรับจ้าง Taxi-cab ซึ่งสามารถกำหนดจุดลงรถได้ทั้งบริเวณด้านนอกของพื้นที่ศึกษา(ริมถนนเจริญกรุง) หรือเข้ามาลงภายในพื้นที่ก็ได้ โดยใช้ถนนซอยดังกล่าวไปแล้ว ส่วนการเข้าถึงพื้นที่ศึกษาโดยรถโดยสารประจำทาง และรถโดยสารประจำทางปรับอากาศนั้น แม้จะไม่สามารถเข้าถึงภายในพื้นที่ศึกษา แต่ก็มีที่จอดรถประจำทาง(Bus stop) อยู่หลายจุดตลอดแนวถนนเจริญกรุง ซึ่งมีรถโดยสารประจำทาง จำนวน 3 สาย ประกอบด้วย 1,35,75 และรถโดยสารประจำทางปรับอากาศ จำนวน 1 สาย ประกอบด้วย ปอ.2 และจากการสังเกตการณ์ในพื้นที่จริงพบว่ามีนักท่องเที่ยวจำนวนไม่น้อยที่เข้าถึงพื้นที่ศึกษาโดยการเดินเท้า ดังนั้นการสัญจรทางบกได้รวมถึงการเดินเท้าไว้ด้วย

นอกจากนี้ถนนเจริญกรุงก็เป็นเส้นทางที่เชื่อมโยงกับเส้นทางสัญจรสายอื่นๆ ซึ่งเป็นเส้นทางหลักสายสำคัญในกรุงเทพมหานครได้แก่ ถนนสีลม ถนนสาทร ถนนสุรวงศ์ และยังรวมถึงถนนสี่พระยาด้วย เส้นทางดังกล่าวก็สามารถเชื่อมโยงและนำไปสู่แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอื่นๆ ได้อีกด้วย

6.1.2 การคมนาคมทางน้ำ

เนื่องจากที่ตั้งของพื้นที่ศึกษาด้านทิศตะวันตกติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา จึงทำให้การสัญจรทางน้ำมีบทบาทความสำคัญทั้งกับนักท่องเที่ยว และคนในพื้นที่ จากการสำรวจพบว่าในบริเวณพื้นที่ศึกษามีท่าเรืออยู่ 3 ท่า ประกอบด้วย ท่าเรือวัดม่วงแค ,ท่าเรือโอเรียนเต็ล และท่าเรือแขวงกริล่า ซึ่งแต่ละท่าเรื่อนั้นมีบทบาทและจุดเชื่อมโยงที่แตกต่างกันออกไป ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- ท่าเรือวัดม่วงแค เป็นท่าเรือที่จอดเฉพาะเรือค่วนเจ้าพระยาเท่านั้น โดยมีการเส้นทางเชื่อมโยงตั้งแต่ราชบุรี-วัดสิงขร-นนทบุรี
- ท่าเรือโอเรียนเต็ล เป็นท่าเรือที่มีเรือค่วนเจ้าพระยาไว้คอยบริการ โดยมีการเส้นทางเชื่อมโยงตั้งแต่ราชบุรี-วัดสิงขร-นนทบุรี และยังเป็นท่าเรือที่ใช้สำหรับข้ามฝากไปยังท่าเรือวัดสุวรรณ(ฝั่งธนบุรี)
- ท่าเรือแขวงกริล่า เป็นท่าเรือที่ใช้สำหรับข้ามฝากไปยังฝั่งธนบุรีเท่านั้น

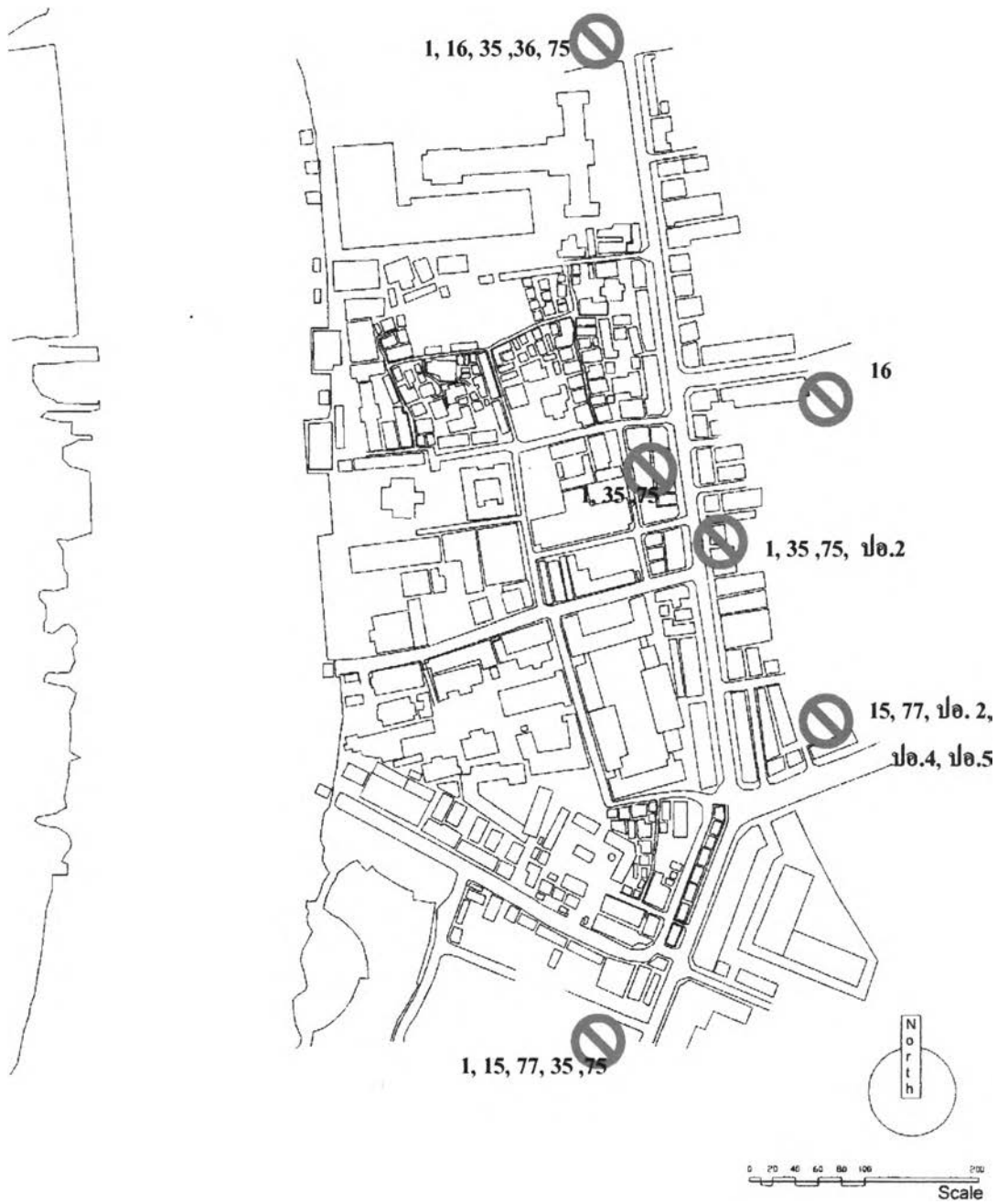
แผนที่ 6.1 การเชื่อมโยงโครงข่ายการคมนาคม ทางบก-ทางน้ำ

ทางบก

ทางน้ำ

- สาขาหลัก
- สาขารองภายในพื้นที่
- ทางสัญจรสาขาหลักที่เชื่อมโยงกับพื้นที่

- ท่าเรือ
- ทางสัญจรเรือข้ามฝาก
- ทางสัญจรเรือควนเจ้าพระยา

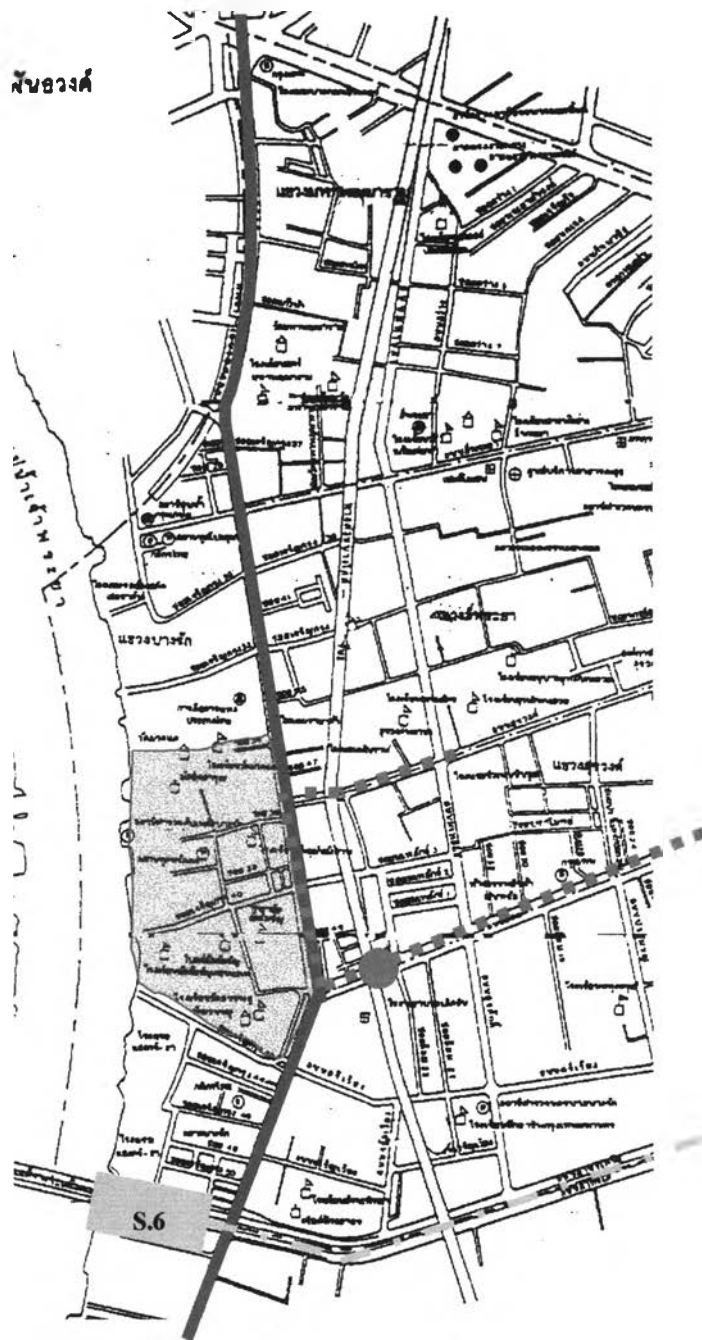

แผนที่ 6.2 การเชื่อมโยงโครงข่ายการคมนาคมรถประจำทาง และรถประจำทางปรับอากาศ

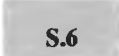

ตำแหน่งรถหยุดรับผู้โดยสาร(Bus Stop)
และสายรถประจำทาง รถประจำทางปรับอากาศ
ที่ผ่านบริเวณพื้นที่ศึกษา

สถานีรถไฟหัวลำโพง

แผนที่ 6.3 การเชื่อมโยงโครงข่ายระบบขนส่งมวลชนอื่นๆ

- สถานีรถไฟหัวลำโพง
- ถนนเจริญกรุง
- การเชื่อมโยงกับท่าอากาศยานกรุงเทพ โดยรถ AIRPORT
- การเชื่อมโยงระบบขนส่งมวลชนรถไฟฟ้า BTS

6.1.3 การเชื่อมโยงกับระบบขนส่งมวลชนอื่นๆ

นอกจากทางสัญจรและการเชื่อมโยงเข้าถึงพื้นที่ศึกษาโดยทางบกและทางน้ำคิงที่ได้กล่าวไปแล้ว พื้นที่ศึกษายังสามารถเชื่อมโยงกับระบบขนส่งมวลชนอื่นๆ ได้อีกด้วย(ดูแผนที่ 6.3 ประกอบ) ดังต่อไปนี้

- การเชื่อมโยงจากท่าอากาศยานกรุงเทพฯ

นักท่องเที่ยวและผู้อาศัยในพื้นที่ สามารถเชื่อมโยงกับการเดินทางโดยเครื่องบินจากท่าอากาศยานกรุงเทพฯ ได้อย่างง่ายดายโดยใช้บริการจาก Airport Bus สาย 1 โดยมีเส้นทางเดินรถเริ่มจาก ท่าอากาศยานกรุงเทพฯ(ดอนเมือง)-สี่ลม(ฝั่งตรงข้ามโรงพยาบาลเลิศสิน) ซึ่งเดินทางโดยใช้เวลาประมาณ 45 นาที ค่าโดยสาร 100 บาทตลอดสาย รถออกจากท่าทุก 15 นาที ให้บริการตั้งแต่เวลา 6.00 น. -24.00 น. ซึ่งรถหมายเลขดังกล่าวจะจอดรับ-ส่งตามป้ายรถโดยสารสาธารณะทั่วไป และนอกจาก Airport Bus จะมีความสะดวกในการเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่ศึกษากับท่าอากาศยานแล้ว นักท่องเที่ยวยังสามารถใช้บริการ Airport Bus เพื่อนั่งชมเมืองกรุงเทพฯ ได้อีกด้วย

- การเชื่อมโยงกับสถานีรถไฟหัวลำโพง

สถานีรถไฟหัวลำโพงนั้นเป็นสถานีรถไฟหลักของประเทศไทย สามารถเชื่อมโยงกับจังหวัดต่างๆทั่วประเทศไทยและประเทศใกล้เคียง ดังบนถนนพระรามที่ 4 เมื่อพิจารณาเส้นทางที่ตั้งแล้วพบว่า สถานีรถไฟหัวลำโพงอยู่ใกล้กับพื้นที่ศึกษามากพอสมควร ซึ่งสามารถเดินทางได้โดยใช้ทั้งรถประจำทาง และรถรับจ้าง Taxi-cab ใช้เวลาประมาณ 10 -15 นาที หรือถ้าใช้การเดินทางจะกินเวลาเพียงประมาณ 30 นาทีเท่านั้น

- การเชื่อมโยงกับระบบขนส่งมวลชนรถไฟฟ้า BTS

สถานีรถไฟฟ้า BTS ที่ใกล้กับพื้นที่ศึกษานั้นคือ สถานีสะพานตากสิน(สาทร) ซึ่งเป็นสถานีต้นสาย นักท่องเที่ยวและผู้อาศัยบริเวณพื้นที่ศึกษาสามารถเดินทางไปยังสถานีดังกล่าวได้โดยการขึ้นรถประจำทาง ใช้เวลาประมาณไม่เกิน 10 นาที หรือใช้การเดินทางโดยเดินทางไปยังทิศใต้ของพื้นที่ศึกษาผ่านไปยังตลาดบางรัก ไม่นานนักก็จะพบสถานีรถไฟฟ้ดังกล่าว ซึ่งการเดินทางโดยระบบขนส่งมวลชนรถไฟฟ้า BTS นั้น สามารถเชื่อมโยงกับบริเวณต่างๆของกรุงเทพฯ ได้อย่างรวดเร็ว รถออกทุก 5 นาที ให้บริการตั้งแต่เวลา 6.00 น. -24.00 น. ระบบขนส่งดังกล่าวไม่ต้องเผชิญกับปัญหาหกรดคิและฝุ่นควัน และยังได้ชมเมืองกรุงเทพฯ ในมุมมองใหม่บนรถไฟฟ้าอีกด้วย

6.2 ความพร้อมทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน

การศึกษาความพร้อมทางด้านโครงสร้างพื้นฐานนั้น ประกอบด้วย ความพร้อมทางด้านระบบไฟฟ้า ประปา การป้องกันอัคคีภัย การป้องกันน้ำท่วม ความสะอาด ด้านการสื่อสาร โทรคมนาคม ด้านสาธารณสุข และด้านความปลอดภัย

จากการสำรวจและศึกษาตามรายละเอียดในหัวข้อ 4.4.3 พบว่าทางด้านระบบไฟฟ้า ประปา การป้องกันอัคคีภัย ไม่น่าจะมีปัญหา เนื่องจากพื้นที่ศึกษาอยู่กลางเมืองระบบไฟฟ้า และน้ำประปา จึงมีความพร้อมและเพียงพอต่อความต้องการ และการป้องกันอัคคีภัยนั้นในพื้นที่มีความพร้อมเพียงพอโดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณชุมชนที่บ้านพักส่วนใหญ่เป็นไม้ มีการติดตั้งถังดับเพลิงตามจุดต่างๆในชุมชนอย่างเพียงพอ และนอกจากนี้สถานีดับเพลิงบางรักก็อยู่ในพื้นที่ศึกษาดังนั้นพื้นที่จึงมีการรองรับด้านการป้องกันอัคคีภัยอย่างเพียงพอ

ปัญหาน้ำท่วมนั้นเคยเป็นปัญหาใหญ่ในพื้นที่ศึกษา แต่ปัจจุบันปัญหาดังกล่าวได้ถูกแก้ไขไปแล้วโดยการสร้างเขื่อนตามแนวริมแม่น้ำเจ้าพระยา จึงไม่เกิดปัญหาน้ำท่วมกับพื้นที่นี้ดังกล่าวอีก ส่วนทางด้านสาธารณสุขนั้น สถานบริการบริเวณพื้นที่ศึกษาก็จะประกอบด้วย

- โรงพยาบาลพยาบาลเลิศสิน เป็นโรงพยาบาลของรัฐ มีจำนวนเตียง 485 เตียง
- สหการแพทย์ เป็นคลินิกแพทย์เอกชน ตั้งอยู่ปากซอยเจริญกรุง 36
- ศูนย์พัฒนาเด็กראชาอนุกุล กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ตั้งอยู่บริเวณซอยเจริญกรุง 34

ซึ่งทั้ง 3 แห่งนั้นอยู่บริเวณเดียวกับพื้นที่ศึกษาจึงมีความสะดวกรวดเร็วและเพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยวที่เกิดอุบัติเหตุขึ้นบริเวณพื้นที่ศึกษา (ดูแผนที่ 4.3ประกอบ)

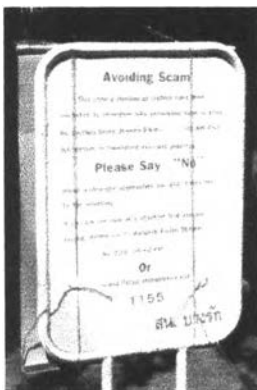
ด้านความสะดวก โดยทั่วไปแล้วพื้นที่ศึกษามีความสะดวกพอสมควร โดยเฉพาะบริเวณศาสนสถานและชุมชน แต่ในส่วนของสถาบันและหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ศึกษาอาจจะมีปัญหาเรื่องการส่งกลิ่นของขยะบ้างในบางสถานที่ เนื่องจากในส่วนของสถาบันและหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ศึกษามีที่พักขยะของตนเองก่อนที่รถเก็บขยะของเขตบางรักจะมารับไป และบางครั้งขยะอาจจะมากเกินไปและเกิดการทับถมของขยะจึงส่งกลิ่นของผู้บริเวณใกล้เคียงได้ ดังนั้นจึงควรขอความร่วมมือจากทางเขตและหน่วยงานกรุงเทพมหานคร ให้ช่วยเพิ่มความถี่ของการเก็บขยะในพื้นที่ให้มากขึ้น

ส่วนด้านการสื่อสาร-โทรคมนาคม แยกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

- การสื่อสารทางไปรษณีย์โทรเลข
- โทรศัพท์สาธารณะ

จากการพิจารณาด้านที่ตั้งพบว่า ไปรษณีย์กลางซึ่งเป็นศูนย์กลางด้านการสื่อสารทางไปรษณีย์โทรเลขของกรุงเทพมหานครนั้น อยู่ติดกับพื้นที่ศึกษาทางทิศเหนือ ดังนั้นนักท่องเที่ยวจึงมีความสะดวกมากในการติดต่อสื่อสาร หรือส่งจดหมายไปยังจุดหมายที่ตนเองต้องการ ส่วนด้านการสื่อสารทางโทรศัพท์สาธารณะนั้นจากการสำรวจพบว่าในพื้นที่ศึกษามีโทรศัพท์สาธารณะทั้งหมด 23 เครื่อง(ดูแผนที่ 4.6ประกอบ) โดยแยกเป็นโทรศัพท์สาธารณะทั่วไปจำนวน 18 เครื่อง และโทรศัพท์ใช้บัตร (International Phone) จำนวน 5 เครื่อง ซึ่งในส่วนของโทรศัพท์ใช้บัตร (International Phone) อาจจะมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว และผลจากแบบสอบถามพบว่านักท่องเที่ยวจำนวนร้อยละ 42.5 เห็นว่าควรปรับปรุงในเรื่องโทรศัพท์สาธารณะ นอกจากนี้ในพื้นที่ศึกษายังมีร้าน Internet อีก 3 ร้านเพื่อเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการบริการด้านการสื่อสาร

โครงสร้างพื้นฐานอย่างสุดท้ายที่ควรคำนึงถึงคือด้านความปลอดภัย พื้นที่ศึกษาอยู่ในความดูแลของสถานีตำรวจบางรัก ปัจจุบันตำรวจท่องเที่ยวยังไม่มีส่วนเกี่ยวข้องแต่อย่างใด แม้ผลจากแบบสอบถามจะพบว่านักท่องเที่ยวร้อยละ 62.5 เห็นว่าพื้นที่ศึกษาไม่จำเป็นต้องปรับปรุงด้านความปลอดภัยแต่อย่างใดและมีความปลอดภัยดีอยู่แล้ว แต่จากการสำรวจในช่วงต้นเดือนธันวาคม พ.ศ. 2543 พบว่ามีติดตั้งป้ายเตือนนักท่องเที่ยว ว่าในพื้นที่นี้เป็นพื้นที่หนึ่งที่มีการหลอกลวงนักท่องเที่ยวจากคนแปลกหน้า(รูปที่6.1) ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่ไม่ส่งเสริมภาพลักษณ์ของพื้นที่ ลดความน่าเชื่อถือและไม่เป็นประโยชน์ต่อการอนุรักษ์เพื่อการท่องเที่ยว ดังนั้นจึงควรแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการจัดตั้งองค์กรและขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว

รูปที่6.1 ป้ายเตือนนักท่องเที่ยวที่ติดตั้งในพื้นที่ศึกษา

6.3 ความพร้อมด้านการบริการ

• ร้านอาหาร

ร้านอาหารในพื้นที่ศึกษา สามารถแยกได้เป็น 2 ลักษณะได้แก่

1) ร้านอาหารที่มีลักษณะเป็นภัตตาคาร หรือ ห้องอาหารปรับอากาศ ร้านอาหารประเภทนี้จะมีราคาอาหารค่อนข้างสูงถึงปานกลาง ภายในร้านได้รับการตกแต่งและมีบรรยากาศดี ได้แก่

- **ภัตตาคาร เคอะโซน่า เฮาส์** เป็นภัตตาคารอาหารจีนของโรงแรมโอเรียนเต็ล มีรูปแบบทางสถาปัตยกรรมที่งดงาม ดัดแปลงมาจากอาคารหลังเก่าอายุประมาณ 120 ปี ภายในได้รับการตกแต่งโดยการสอดแทรกศิลปะวัตถุจีนเข้าไปตามมุมห้องและผนังต่างๆ ช่วยเสริมให้สถานที่แห่งนี้มีคุณค่าและน่าอภิรมย์ต่อการรับประทานอาหารเป็นอย่างยิ่ง สามารถรับแขกได้ประมาณ 130 คน โดยเปิดทุกวันทั้งในมือเที่ยง และมือค่ำ ด้วยอาหารจีนกวางตุ้ง และอาหารพิเศษในรูปแบบของเสฉวน ยูนาน ปักกิ่ง และเซี่ยงไฮ้

- **ร้านฮาโมนิก (HARMONIQUE restaurant-gift shop)** เป็นร้านอาหารเก่าที่ดัดแปลงมาจากอาคารห้องแถว ตั้งอยู่ในซอยเจริญกรุง 34 (ซอยวัดม่วงแค) เป็นร้านอาหารที่มีส่วนบริการ 2 ส่วนคือบริเวณด้านหน้าร้านเป็นส่วนขายของสะสมและของที่ระลึก(gift shop) ส่วนภายในร้านเป็นส่วนรับประทานอาหาร มีบริเวณที่รับประทานอาหารให้เลือกรั้ง 3 บริเวณได้แก่ 1)บริเวณพื้นที่เชื่อมตรงกลาง (Court) จะมีบรรยากาศแบบเปิดโล่ง Open space 2) ภายในห้องแถวเก่าที่ไม่ได้ดัดตั้งปรับอากาศมีบรรยากาศแบบบ้าน 3) ภายในห้องแถวเก่าที่ได้รับการติดตั้งระบบปรับอากาศ ภายในตกแต่งได้อย่างเรียบง่ายและงดงาม บริการอาหารประเภท ไทย-จีน-ฝรั่ง บรรยากาศภายในร้านถูกตกแต่งได้อย่างสอดคล้องกลมกลืนกับตัวสถาปัตยกรรม ผนวกเจ้าของร้านให้การต้อนรับอย่างเป็นมิตร ราคาอาหารปานกลาง จึงทำให้ร้านอาหารแห่งนี้ได้รับความนิยมอย่างมากจากชาวต่างชาติ และนักชิมชาวไทย เปิดบริการวันจันทร์ถึงวันเสาร์ เวลา 11.00 น. -22.00 น.

รูปที่ 6.2 ภัตตาคาร เคอะโซน่า เฮาส์

รูปที่ 6.3 ร้านล้านไท่

รูปที่ 6.4 บรรยากาศภายในร้านฮาโมนิก

- **ร้านถ้งไ้** (Tongue Thai) ตั้งอยู่เยื้องกับ ห้างโอเรียนเต็ลเพลส บริการอาหารไทยรสจัด เป็นร้านอาหารใหม่เปิดบริการได้ประมาณ 2 ปี ตกแต่งและคัดแปลงร้านมาจากอาคารห้องแถวเก่า เปิดบริการทุกวัน เวลา 11.00 น.-23.00 น.

- **ร้านภัตตาคารอาหารมุสลิม** (Muslim Restaurant) ตั้งอยู่บริเวณปากซอย 42 บริการอาหารแขกเพียงอย่างเดียว มีลักษณะรสชาติอาหารแบบมุสลิมดั้งเดิม เป็นร้านอาหารเก่า แม้ภายในร้านจะไม่ได้มีการตกแต่งอย่างหรูหรา แต่รสชาติอาหารนั้นได้รับการยอมรับ และเป็นที่ยอมรับจากผู้ที่มารับประทาน ทั้งชาวมุสลิมในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง เปิดบริการทุกวัน ตั้งแต่เวลา 10.00 น.-20.00 น.

2) นอกจากร้านอาหารที่มีลักษณะเป็นภัตตาคารแล้ว ในพื้นที่ศึกษายังมีร้านอาหารอีกประเภทหนึ่งคือร้านอาหารประเภทอาหารจานเดียวซึ่งโดยมากจะขายในโรงแรม หรือเป็นร้านรถเข็นแผงลอย ได้แก่ ร้านก๋วยเตี๋ยวเนื้อนายปาน , ร้านบะหมี่เกี๊ยวนายหมาน ร้านสมาคมแม่บ้านตำรวจน้ำรวม ไปถึง ข้าวขาหมูตรอกซุงและร้านอาหารอื่นๆที่ตั้งอยู่ในบริเวณตลาดบางรักด้วย(รูปที่ 6.5) ร้านอาหารประเภทนี้มีราคาข้อมเขี้ยว เป็นร้านที่ขายมานานจนมีชื่อเสียง และเป็นที่รู้จักกันดีของคนในพื้นที่ทั้งผู้อยู่อาศัยและนักเรียนเป็นอย่างดี

รูปที่ 6.5 ร้านบะหมี่เกี๊ยวนายหมาน

ชื่อร้าน	บริเวณที่ตั้ง	ประเภทอาหาร
1) ภัตตาคาร เดอะไฮน่า เฮาส์	ในซอยเจริญกรุง 40 ใกล้กับโรงแรมโอเรียนเต็ล	จีน
2) ร้านฮาโมนิค	ในซอยเจริญกรุง 34 (ซอยวัดม่วงแค)	ไทย-จีน-ฝรั่ง-อาหารทะเล
3) ร้านถ้งไ้	ตั้งอยู่เยื้องกับ ห้างโอเรียนเต็ลเพลส	ไทยรสจัด
4) ร้านภัตตาคารอาหารมุสลิม	ริมถนนเจริญกรุง ปากซอยซอยเจริญกรุง 42	อาหารมุสลิมตำหรับดั้งเดิม

ตาราง 6.1 สรุปรายชื่อร้านอาหารระดับภัตตาคารในบริเวณพื้นที่ศึกษา

● **ร้านค้า**

ร้านค้าสินค้า ในพื้นที่ศึกษาสามารถแยกได้เป็น 3 ลักษณะได้แก่

1) **ร้านค้าแผงลอย** ขายสินค้าประเภท เสื้อผ้าและสินค้าที่ระลึก ตั้งอยู่ 2 บริเวณได้แก่ บริเวณท่าเรือตลอดแนวถนนซอยหน้าโรงแรมโอเรียนเต็ล และ บริเวณตลอดแนวถนนซอยเจริญกรุง 42/1 (ซอยโรงแรมแข่งกรีล่า) โดยมากจะเป็นสินค้าที่เลียนแบบ (Copy) มาจากสินค้ายี่ห้อดัง Brand Name ของต่างประเทศ ส่วนสินค้าที่ระลึกนั้นก็มีลักษณะทั่วไปไม่ได้แสดงถึงเอกลักษณ์ของพื้นที่แต่อย่างใด อย่างไรก็ตามร้านค้าในลักษณะดังกล่าวก็มีส่วนสร้างสีสันให้กับพื้นที่ และเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวบางกลุ่ม เนื่องจากสินค้ามีคุณภาพเหมาะสมกับราคา

2) **ร้านค้าประเภทห้องแถว** จากการสำรวจพบว่าโดยมากแล้วร้านค้าประเภทนี้จะขายสินค้าเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว เป็นสินค้าที่มีคุณภาพค่อนข้างสูง แตกต่างจากร้านค้าแผงลอยรถเข็น ประเภทสินค้าและจำนวนร้านค้าสามารถจำแนกได้ตามตารางต่อไปนี้

ประเภทสินค้า	จำนวนร้านค้า
จิวเวลรี่	18
ร้านค้าเสื้อผ้าไหม	17
ขายเครื่องเงินและสินค้าที่ผลิตจากผ้าไหม	5
ภาพเขียน	2
สินค้าตกแต่งประดับที่ทำมาจากเครื่องเงิน	6
วัตถุโบราณ และหัตถกรรม	5
ของสะสมและตกแต่ง	6
ร้านขายหนังสือท่องเที่ยว	1

ตาราง 6.2 แสดงประเภทสินค้า และจำนวนร้านค้าในพื้นที่ศึกษา

จากการสำรวจพบว่าร้านค้าดังกล่าวมักจะตั้งอยู่ริมถนนเจริญกรุง และบริเวณในซอยย่านโรงแรมโอเรียนเต็ลและซอยโรงแรมแขกกริลล่า เนื่องจากบริเวณดังกล่าวเป็นทางสัญจรสายหลัก จึงทำให้เส้นทางดังกล่าวมีลักษณะโดยรวมเป็น Shopping Street นอกจากร้านค้าที่ได้นำเสนอไว้ในข้างต้นแล้ว ยังมีร้านค้าในลักษณะอื่นๆ ไว้บริการนักท่องเที่ยวอีกด้วย ได้แก่ ร้านนวดเท้า Foot Massage จำนวน 3 ร้าน ตั้งอยู่ในบริเวณซอยเจริญกรุง 42/1 (ซอยโรงแรมแขกกริลล่า)

3) **ร้านค้าประเภทห้างร้าน** ได้แก่ ห้างโอเรียนเต็ลเพลส และร้านอุตสาหกรรมไทยในครัวเรือน ในส่วนห้างโอเรียนเต็ลเพลส เป็นห้างที่มีสินค้าทุกประเภทที่ร้านค้าห้องแถวจำหน่าย และเป็นสินค้าชั้นดี ราคาสูง รวมถึงสินค้ายี่ห้อดัง Brand Name ด้วย ส่วนร้านอุตสาหกรรมไทยในครัวเรือน เป็นร้านค้าที่จำหน่ายสินค้าประเภทหัตถกรรมและอุปกรณ์เครื่องใช้ในครัวเรือน เพียงอย่างเดียว เป็นสินค้าชั้นดี ราคาปานกลาง-สูง สามารถสั่งทำตามความต้องการของลูกค้าได้

● ที่พัก

การศึกษาการอนุรักษ์ย่านบางรักเพื่อการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมนั้น ได้กำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวในลักษณะเป็นจุดพัก-ผ่าน และเป็นแหล่งท่องเที่ยวรองเพื่อช่วยเสริมแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมหลักในย่านอื่นๆ ดังนั้นการมาท่องเที่ยวและเยี่ยมชมพื้นที่บริเวณนี้นั้นจึงไม่จำเป็นต้องพักค้างคืน อย่างไรก็ตามเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต จึงได้ทำการรวบรวมสถานที่พักในบริเวณพื้นที่ศึกษาและบริเวณใกล้เคียงไว้ดังต่อไปนี้

ในเขตพื้นที่ศึกษา มีโรงแรม 3 แห่ง ได้แก่

- โรงแรมโอเรียนเต็ล (The Oriental Bangkok) เป็นโรงแรมอันดับหนึ่งของประเทศไทย ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา มีจำนวนห้องพักรวม 430 ห้อง โดยแบ่งเป็น Superbly appointed rooms จำนวน 396 ห้อง และ Luxury suites จำนวน 34 ห้อง
- โรงแรม บอส โซเทล อินท์ (Bossotel Inn) เป็นโรงแรมระดับ 3 ดาว มีจำนวนห้องพัก 65 ห้อง ตั้งอยู่ซอย 42/1
- โรงแรมนิวโรเทล (Newrotel Hotel) ซึ่งเป็นโรงแรมระดับ 3 ดาว (Guest-house) มีจำนวนห้องพัก 50 ห้อง ตั้งอยู่ทางด้านถนนเจริญกรุง

บริเวณใกล้เคียง มีโรงแรม 3 แห่ง ได้แก่

- โรงแรมแซงกรีล่า (Shangri-la Hotel)
- โรงแรมนิวทร็อกเคเดโร (New Trocadero Hotel)
- โรงแรมรอยัลออคิด เซอราดัน(Royal Orchid Sheraton Hotel)

จากการรวบรวมที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวจะเห็นได้ว่าสถานที่พักมีหลายระดับและมีจำนวนห้องที่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวอยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องเพิ่มสถานที่พักนักท่องเที่ยวในบริเวณนี้แต่อย่างใด

● บริษัทนำเที่ยว

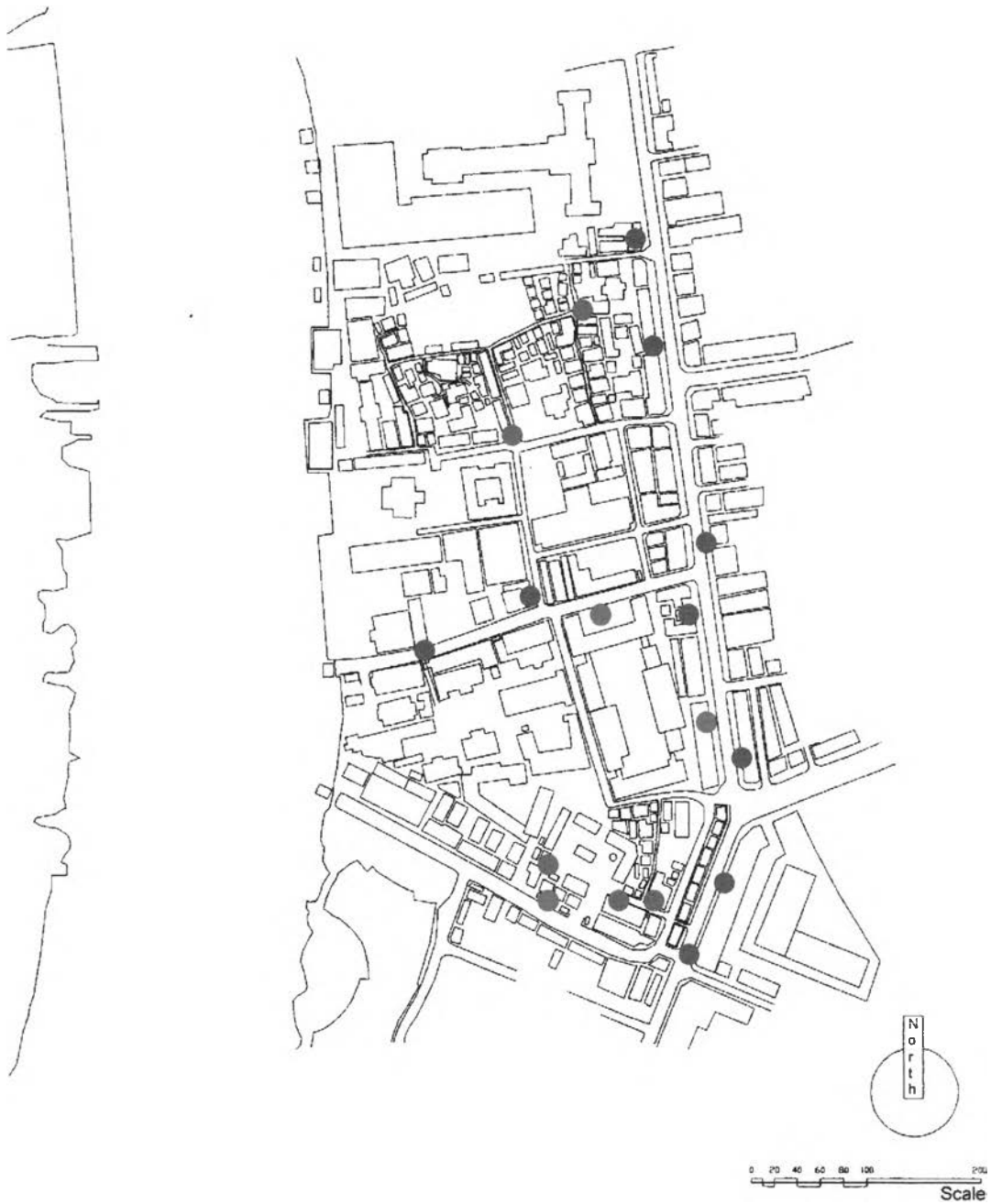
จากการสำรวจพบว่ายังไม่มีกรนำเที่ยวในพื้นที่ศึกษาปรากฏขึ้น นักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมส่วนใหญ่ก็เดินทางมาเองโดยศึกษาจากหนังสือนำเที่ยว แม้ในพื้นที่ศึกษาจะมีเคาน์เตอร์นำเที่ยวทางน้ำอยู่ 3 แห่ง(บริเวณท่าเรือ) และมีบริษัททัวร์อยู่ 2 บริษัทได้แก่ บริษัทยูโรเซีย ฮอลดิเคย์ และบริษัท HAPPY VACATION TRAVEL CO.LTD. แต่การนำเที่ยวของบริษัทดังกล่าวเป็นการขาย Package ท่องเที่ยวต่างจังหวัด ต่างประเทศ และรับจองตั๋วเครื่องบิน ไม่ได้นำเที่ยวหรือจัด Package แนะนำสถานที่สำคัญในพื้นที่ศึกษาแต่อย่างใด

● ป้าย

จากการสำรวจพบว่าป้ายบอกสถานที่สำคัญในพื้นที่ศึกษามีอยู่ 2 ลักษณะด้วยกันได้แก่ ป้ายสีเขียวที่ติดตั้งโดยหน่วยงานกรุงเทพมหานคร (รูปที่ 6.7) และป้ายที่ทำขึ้นเองโดยคนในพื้นที่(รูปที่ 6.8) จะเห็นได้ว่าป้ายที่ติดตั้งโดยหน่วยงานกรุงเทพมหานครติดตั้งในตำแหน่งที่ถูกต้องเหมาะสมแล้ว หากแต่ยังบอกสถานที่สำคัญในพื้นที่ศึกษาไม่ครบถ้วน ส่วนป้ายที่ติดตั้งและทำขึ้นเองโดยคนในพื้นที่นั้น มีความน่าสนใจและมีเสน่ห์ แต่ตัวป้ายมีสภาพชำรุดพอสมควร

รูปที่ 6.6 ลักษณะป้ายที่ติดตั้งโดยหน่วยงานกรุงเทพมหานคร

แผนที่ 6.4 ตำแหน่งป้ายต่างๆในพื้นที่ศึกษา

- ตำแหน่งป้ายที่ติดตั้งโดยหน่วยงานกรุงเทพมหานคร 9 จุด
- ตำแหน่งป้ายที่ติดตั้งโดยคนในพื้นที่ 5 จุด
- ตำแหน่งป้ายเตือนนักท่องเที่ยวในพื้นที่ 3 จุด

รูปที่ 6.7 ลักษณะป้ายที่ติดตั้งโดยคนในพื้นที่ บริเวณวัดสวนพลู

รูปที่ 6. 8 ป้ายในวัดสวนพลู

รูปที่ 6. 9 ป้ายในชุมชนฮารุณ

ดังนั้นจึงควรแก้ไขปัญหาป้ายทั้ง 2 ลักษณะดังกล่าว เนื่องจากป้ายที่ดีจะมีส่วนช่วยในการประชาสัมพันธ์และนำไปสู่สถานที่สำคัญในพื้นที่ศึกษาได้ และเนื่องจากมุมมองจากภายนอกของพื้นที่นั้นไม่สามารถสื่อถึงสถานที่สำคัญที่อยู่ในพื้นที่ได้ ดังที่กล่าวไปแล้วในของเรื่องของมุมมองในหัวข้อ 4.5.2

- การบริการที่ไม่มีในพื้นที่ศึกษา

จากการสำรวจในพื้นที่จริง และผลจากแบบสอบถามนักท่องเที่ยวพบว่าในพื้นที่ซึ่งขาดความพร้อมด้านการบริการเพื่อการท่องเที่ยวในบางเรื่องได้แก่ ศูนย์ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา และห้องน้ำสาธารณะ เนื่องจากในพื้นที่ศึกษาฯ ยังไม่มีสิ่งบริการทั้ง 2 ชนิดนี้เลย และเป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก นักท่องเที่ยวมีความต้องการศูนย์ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวสูงถึงร้อยละ 97.5 และมีความต้องการห้องน้ำสาธารณะสูงถึงร้อยละ 70 ดังนั้นในการอนุรักษ์-พัฒนาพื้นที่ศึกษาเพื่อการท่องเที่ยวขึ้นจึงจะต้องคำนึงถึงที่ขาดหายไปในด้านบริการดังกล่าวด้วย

6.4 การเปิดรับของผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษา

การเปิดรับของผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษา ศึกษาโดยแบ่งพื้นที่ศึกษาออกเป็น 3 ส่วนย่อย และทำการกำหนดตัวแทนของแต่ละพื้นที่ย่อย แล้วจึงทำการสัมภาษณ์ ซึ่งรายชื่อของตัวแทนนั้นมีดังต่อไปนี้

- ส่วนที่ 1. บริเวณวัดสวนพลู โดยกำหนดให้ พระศรีวรภรณ์ (เจ้าอาวาสวัดสวนพลู) เป็นผู้นำของพื้นที่ เป็นตัวแทน และผู้ให้การสัมภาษณ์
- ส่วนที่ 2. บริเวณอาสนวิหารอัสสัมชัญ-ย่านโรงแรมโอเรียนเต็ล โดยกำหนดให้ คุณพ่อสำรวจ กิจสำเร็จ (เจ้าอาวาสวัดอาสนวิหารอัสสัมชัญ) เป็นผู้นำของพื้นที่ เป็นตัวแทนและผู้ให้การสัมภาษณ์
- ส่วนที่ 3. บริเวณชุมชนฮารูณ โดยกำหนดให้ คุณสมาน แพ่งสภา (ผู้นำชุมชน) และคุณวิทยา เรสตี (กรรมการอาวุโสของชุมชน) เป็นตัวแทนของพื้นที่และผู้ให้การสัมภาษณ์

6.4.1 ความคิดเห็นของผู้อยู่อาศัยเรื่องการท่องเที่ยว

จากผลการสัมภาษณ์ตัวแทนของพื้นที่ทั้งสามส่วนสามารถสรุปได้ว่า พื้นที่ทั้ง 3 ส่วนนั้นเห็นด้วยในการอนุรักษ์-พัฒนาเพื่อการท่องเที่ยว และมีความพร้อมในส่วนของตัวเอง ซึ่งมีความเชื่อว่าจะคนในพื้นที่จะได้รับการประโยชน์จากการท่องเที่ยว แต่ก็ยังมีเรื่องที่ควรคำนึงถึงคือ เรื่องการจัดการและข้อจำกัดของสถานที่บางแห่ง และผลจากแบบสอบถามนักท่องเที่ยวพบว่านักท่องเที่ยวร้อยละ 82.5 เห็นว่าการต้อนรับของคนในพื้นที่นั้นดีมาก จึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่ง และสามารถสรุปได้ว่าคนในพื้นที่ศึกษามีความพร้อมที่จะเปิดรับการท่องเที่ยว

6.4.2 ความคิดเห็นของผู้อยู่อาศัยเรื่องการอนุรักษ์

จากผลการสัมภาษณ์ตัวแทนของพื้นที่ทั้งสามส่วนสามารถสรุปได้ว่า ในบริเวณอาสนวิหารอัสสัมชัญ-ย่านโรงแรมโอเรียนเต็ลเห็นด้วยกับการอนุรักษ์อย่างมาก และในทางปฏิบัติอาคารเก่าในบริเวณนี้ก็ได้รับการดูแลและอนุรักษ์เป็นอย่างดีจากเจ้าของอาคาร ส่วนในบริเวณวัดสวนพลู และชุมชนฮารูณก็เห็นด้วยกับการอนุรักษ์อาคารเก่าเช่นกัน แต่ในทางปฏิบัติยังคงดูแลอาคารเก่าได้ไม่ดีเท่าบริเวณอาสนวิหารอัสสัมชัญ-ย่านโรงแรมโอเรียนเต็ล เนื่องจากขาดแคลนงบประมาณและความรู้เท่าไม่ถึงการณ์

แม้ผลจากการสัมภาษณ์และผลจากแบบสอบถามจะแสดงให้เห็นว่าคนในพื้นที่มีความพร้อมที่จะเปิดรับการท่องเที่ยว ซึ่งทำให้เกิดข้อควรระวัง คือ การเปิดรับการท่องเที่ยวมากเกินไป เพื่อหวังผลประโยชน์ที่จะได้รับโดยมิได้คำนึงถึงผลเสียที่อาจจะเกิดขึ้นในด้านสังคม-วัฒนธรรม และการสูญเสียคุณค่า-ความสำคัญของพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่ในชุมชนฮารูณ ซึ่งเป็นชุมชนมุสลิมที่มีวัฒนธรรมที่เก่าแก่และมีความเป็นส่วนตัว จึงเป็นบริเวณที่มีความเสี่ยงสูง(Sensitive Area) ต่อการสูญเสียทางวัฒนธรรม